

Skipulagning og framkvæmd fræðslu með fullorðnum

Námskeiðslýsing NAF 002 vorið 2015

Umsjón: [Hróbjartur Árnason](#) lektor

Námskeiðið “Skipulagning og framkvæmd fræðslu með fullorðnum” er skemmtilegt og markvisst námskeið þar sem þátttakendur auka færni sína í að sinna helstu þáttum þess að undirbúa, skipuleggja, og útfæra hvers kyns námstilboð fyrir fullorðna: *Námskeið, fyrirlestra, ráðstefnur, fundi, jafningjafræðslu og sjálfsnámsferli* svo eitthvað sé nefnt.

Yfirmarkmið námskeiðsins

...er að þátttakendur kynni sér og tileinki gagnlegar hugmyndir, kenningar og aðferðir til að skipuleggja nám fyrir fullorðna námsmenn og kenna þeim með góðum árangri.

Stefnt er að því að þátttakendur geti við lok námskeiðs:

- lýst nokkrum algengum nálgunum um hvernig námsferlar eru skipulagðir fyrir fullorðna ásamt því að greina frá kenningum og viðhorfum sem liggja þeim að baki,
- notað mismunandi aðferðir til að skipuleggja nám fyrir fullorðna,
- rökstutt skipulag kennslu og framkvæmd hennar með vísun í rannsóknir, kenningar og viðurkennd viðhorf til fræðslustarfs með fullorðnum,
- lýst kennsluaðferðum og flokkað eftir viðurkenndum flokkunarkerfum, kunni skil á fræðilegri flokkun kennsluaðferða,
- skipulagt, undirbúið og framkvæmt kennslu, og önnur námsferli fyrir fullorðna og
- geti bæði gagnrýnt eigin kennslu og annarra og rökstutt gagnrýnina.

Inntak / viðfangsefni

- þátttakendur kynna sér fræðilega umræðu um skipulagningu fræðslu fyrir fullorðna, kynna sér rannsóknir um afmarkaða þætti kennsluhegðunar og bera saman við innihald bókanna sem lesnar eru á námskeiðinu og við þeirra eigin vinnu.
- þátttakendur skoða nálganir við skipulagningu námsferla fyrir fullorðna, rýna í viðkomandi nálganir og gagnrýna þær.
- Á námskeiðinu læra þátttakendur að útbúa námsferli, í gegnum það að útbúa sjálfir námskeiðsmöppu sem inniheldur öll gögn sem þeir þurfa til að kenna tiltekið námskeið eða

leiða tiltekið ferli. Að námskeiði loknu munu þeir hafa undir höndum slíka möppu og vera tilbúin að halda námskeið með þeim gögnum sem eru í möppunni.

- Þátttakendur kynna sér gagnlegar kennsluáðferðir, prófa þær og þjálf sig í notkun þeirra. Þátttakendur þjálfast einnig í því að nota kennslutæki og nýta þjálfunina þegar þeir æfa sig í kennslu og í því að meta kennslu hver annars.

Vinnulag:

Námskeiðið er skipulagt í staðbundnum lotum og fjarnámi:

Þrjár staðbundnar lotur þar sem verður lögð áhersla á hagnýta þætti námskeiðsins og þátttakendur hittast til að vinna saman að markmiðum námskeiðsins. Markmið staðlotanna er að þátttakendur kynnist innbyrðis og öðlist dýpri þekkingu og þjálfun í því að framkvæma sum þeirra hagnýtu atriða sem falla undir markmið námskeiðsins:

1. **byrjun. janúar: Að skipuleggja nám fyrir aðra:** A) Viðfangsefni fyrstu staðlotunnar er *nám, nám fullorðinna og hlutverk leiðbeinenda við að hjálpa fullorðnum að læra*. B) *Aukin hæfni, færni og leikni fólks* er eitt af því sem starf „fullorðinsfræðara“ (e. Adult Educator) snýst um og þetta námskeið snýst um að takast á við rannsóknir, kenningar og hugmyndir um nám og kennslu og temja sér aðferðir sem gagnast við að skipuleggja ferli sem hafa þann tilgang að hjálpa fullorðnum að þroskast og að auka þekkingu, hæfni, færni og/eða leikni sína. Þess vegna er næsta viðfangsefni námskeiðsins hugtökin: Hæfni, færni og leikni og hvernig þau tengjast námi. C) Þriðja málið sem er þess virði að skoða - eiginlega í kjölfar staðlotunnar er *hæfni fólks sem vinnur við það að hjálpa fullorðnum að læra*. Hugmyndin er að gefa þátttakendum tækifæri til að velta fyrir sér hlutverki sínu og hvert þeir vilja sjálfir þroskast þær hugmyndir ættu að geta myndað grunn að vangaveltum um það hvernig þeir vilja nota námskeiðið á þeirri vegferð.
2. **Miðjan, mars: Tveggja daga staðlota um nokkrar gagnlegar leiðir til að skipuleggja nám fyrir aðra. Virkjun þátttakenda:** Vinna læra þátttakendur þrjár ólíkar aðferðir til að skipuleggja nám og fræðslu fyrir fullorðna, velja eina og vinna í hópum að því að skipulega sín eigin námskeið / námsferli með þeim aðferðum.
3. **Snemma í apríl Miðlunaraðferðin:** Þátttakendur læra aðferð sem er mikið notuð við ýmsar aðstæður þar sem fullorðnir vinna saman í hópum, til að læra, skipuleggja og/eða breyta. Markmið aðferðarinnar er að „láta þá sem málið snertir láta sig það varða“. Þá fá þátttakendur tækifæri til að skoða lokaverkefni hvers annars sem eru í vinnslu, fá viðbrögð frá kennara og samnemendum.

Þrjár fjarnámslotur þar sem áhersla verður lögð á að öðlast fræðilega þekkingu á viðfangsefninu, kynnast rannsóknnum um skipulagningu náms fyrir fullorðna, skoða skipulagningu og kennslu í ljósi kenninga um nám fullorðinna og íhuga og ræða hagnýta hluti sem snerta viðfangsefni námskeiðsins.

Helstu viðfangefni:

- a. **Hvað þurfum við að kunna** (þátttakendur skoða hvað maður þarf að kunna þegar maður ætlar að skipuleggja fræðslu fyrir fullorðna)
- b. **Hvað þurfa þau að kunna** (þátttakendur kynna sér hugmyndir um námsþarfir fullorðinna og aðferðir til að finna út hvað afmarkaðir hópar fullorðinna gætu þurft að kunna, geta og vita – „Parfagreining“)
- c. **Um hæfni fullorðinna** (þátttakendur kynna sér umræður í Evrópu og víðar um nauðsynlega hæfni og færni fullorðinna til þess að geta tekist á við líf á 21. öldinni.

- d. **Hvernig skipuleggur maður námsferla fyrir fullorðna?** (Þátttakendur byrja að kynna sér viðhorf og aðferðir til að hanna og skipuleggja námsferla fyrir fullorðna)

Samvinna okkar til að ná utan um námsefnið

Ástæðan fyrir því að fólk fer á námskeið, með öðru fólk til, að læra eitthvað ákveðið, er að við lærum sérlega vel með því að fylgjast með öðrum læra, við lærum af umræðum, samskiptum og því að taka eftir því hvað og hvernig aðrir læra það sama og við höfum áhuga á að læra. Þess vegna er námskeiðið þannig skipulagt að vinnum saman alls konar verkefni sem gefa okkur tækifæri til að læra hvert af öðru, bæði á staðlotum og fjarlotum. Í fjarlotum eru verkefnin fólgin í því að fólk skrifist á, á vef námskeiðsins. Fyrir mörg okkar er það nokkuð nýtt að vinna á þann hátt, en reynslan er að sú vinna gefur þeim sem taka þátt mjög mikið. Sumt af því sem við gerum á vefnum byggist á verkefnum sem kennarinn leggur fyrir nemendur annað á gjafmildi, sjálfsábyrgð og hjálpsemi þátttakenda. Ástæða er til að leggja það á sig að fara út fyrir þægindarammann og prófa sig áfram með notkun vefsins við nám ;-)- Í stað þess að tala saman og vinna verkefni í reglulegum kennslustundum vinnum við saman á vefnum.

- Samvinnan fer fram í gegnum umræður á umræðuþráðum, í gegnum [reglulega vefundi](#) og öðrum stuttum verkefnum sem birtast á vefnum.
- Á vef námskeiðsins verður og svæði þar sem nemendur geta skipst á skoðunum og stutt hver við annan í tengslum við lestur námsefnisins.
- Þar að auki verða nýta nemendur ýmis verkfæri og tól á vefnum til að styðja við samvinnu sína og nám.

Fleiri dæmi um þátttöku:

A. Þú bloggar á námskeiðsvefinn, eða á eigið blogg og setur tilvísun á námskeiðsvefinn

Þú gætir valið að halda opinbera námsdagbók, og „Bloggað“ reglulega um námið skrifað pistla um þínar pælingar í tengslum við námið og reyna að fá þátttakendur námskeiðsins til að svara þér.

Ástæða fyrir því að vinna svona væri að þjálf þig í að skrifa reglulega, að þjálf þig í að hugsa um námsefnið á þann hátt að það nýtist öðrum (við lærum oft mest þegar við kennum öðrum) OG þú gætir þannig þjálfað færi sem gæti nýst þér sem kennara. Það er ekki vitlaust að nota blogg sem vettvang / eða verkfæri til að koma námsefni á framfæri við nemendur sína. Og ekki er úr vegi að fleiri njóti góðs af kennslu þinni en bara þeir sem sjá sér fært að koma á námskeið. Svo getur blogg virkað sem upprifjun fyrir nemendur þína...

Sendu Hróbjarti póst og hann getur opnað fyrir þig möguleika á að búa til blogg á námskeiðsvenum, bloggið þitt yrði undirvefur aðalvefsins: <http://namfullordinna.is/bloggið-þitt>

B. Taktu þátt í umræðum

Á námsbrautarvefnum birtast færslur frá nemendum og kennara um námsefnið, svaraðu þeim og taktu þátt í umræðum sem spinnast á vefnum. Sömuleiðis er sérstakt lokað svæði á námskeiðsvefnum þar eru m.a. svo kallaðir umræðuþræðir/Forum_ fyrir sérstök umræðuefni, þar geta þátttakendur líka hjálpast að við lestur námsefnisins eða rætt (fyrir luktum tjöldum) um afmörkuð efni námskeiðsins

Einn þráður á umræðusvæðinu verður tileinkaður aðal bókinni.

Facebook hópinn ættum við að nota til að benda á nýtt efni á námskeiðsvefnum og umræður UM námskeiðið.... Hagnýtar umræður.

Þá koma reglulega póstar frá kennara á námskeiðsvefinn og geta nemendur brugðist, með athugasemdum, við þeim. Allt þetta gerir námskeiðið líflegra og áhugaverðara fyrir alla þátttakendur.

C. Settu tilvísanir í áhugavert efni á vefinn

Tilgangur

Samvinna og samhjálp þátttakenda á námskeiðinu. Að sú vinna sem nemendur leggja á sig við heimildaöflun nýtist hinum, að við finnum að við tilheyrum hóp sem er að hjálpast að við að læra. Og að þátttakendur þjálfist í að umgangast heimildir á vefnum á gagnrýnninn og sjálfstæðan hátt. OG læri aðferðir til að vista gagnlegar vefsíður sem þeir rekast á og geti notað þær á fjölbreyttan hátt við nám sitt og kennslu síðar.

Lýsing

Ef þú rekst á góðar greinar á vefnum, í Proquest eða annarstaðar. Láttu okkur hin vita af því. Skráðu vefslóðir í þar til gerðan lista á [Diigo](#), flokkaðu hann með tögum og skrifaðu stutta lýsingu á greininni → [Lestu meira um Diigo hér](#)

Ef þú last eitthvað áhugavert á prentmiðli: í bók eða tímari eða dagblaði, reyndu þá að setja slóð í ritið þar sem það er að finna á vefnum: Bækur hjá <http://books.google.com> eða www.amazon.com eða www.gegnir.is íslenskar tímaritsgreinar einnig hjá Gegni. Dagblaðagreinar hjá www.mbl.is eða <http://vefmidlar.visir.is> ==> Fræðigreinar: Gegni eða gagnagrunn sem við höfum aðgang að í gegnum www.hvar.is

Já en þú segir þá "þetta tekur svo langan tíma" en kennarinn þinn segir þá á móti: Hvenær ætlar þú að læra að finna og koma á framfæri námsefni og ítarefni sem gæti gagnast nemendum þínum í framtíðinni verður nokkurn tíma til betri tími en einmitt núna?

Námsmat

Eftirtalin verkefni bjóðast nemendum til að vinna með og þjálf þá sem þeir læra við lestur, samtöl og umræður á námskeiðinu. Verkefni þessi verða síðan nýtt til að meta að hve miklu leiti þátttakendur námskeiðsins hafa náð markmiðum þess. Á fyrstu staðlotu fara fram umræður um það hvernig endanlegt fyrirkomulag verkefna verður

Ætlast er til þess að þátttakendur noti öll verkefni námskeiðsins til þess að prófa hugmyndir, kenningar og aðferðir sem koma fyrir í námsefni námskeiðsins.

Verkefni námskeiðsins og vægi í lokaeinkunn:

Verkefni sem allir vinna:

1. Skrifaðu markmið fyrir námskeið (5%)
2. Skipulagning námsferlis með ólíkum aðferðum (15%)
3. Skipulagning Námsframboðs / Námskeiðs (45%)

4. Sjálfsmat (5%)

Valkvæð verkefni

5. Mæta með námskeiðslýsingu úr námskeiðsmöppunni á staðlotu og fá viðbrög við henni þá. (Hluti af námskeiðsmöppu) →Skrifaðu bókarýni (5-10%)
6. Kynntu þema vefundi (5-10%)
7. Lýstu rannsóknargrein (5-10%)
8. Kennsluæfing (10%)
9. Skrifðu Aðferðalýsingu (5%)
10. Þjónustuverkefni (5%)

[Smelltu hér til að lesa um dagsetningar](#)

Bókalisti:

- [Smelltu til að skoða lista yfir helsta lesefnið.](#)

Tvær – til þjár aðalbækur:

1) Robert M. Gagne, Walter W. Wager, Katharine Golas, John M. Keller: **Principles of Instructional** (5. útgáfa 2005) (Verður til í bóksölu nema) og er núna að hluta til aðgengilegt í UGLU.

Sjá [Hjá Amazon](#) | [Í Gegni \(eldri útgáfur\)](#)

2) Eitt þriggja rita um skipulagningu náms

- a) [Planning Programs for Adult Learners: A Practical Guide for Educators, Trainers, and Staff Developers, 2nd Edition](#) (Verður til í Bóksölu nema)
- b) [Business Model Generation \(er til í Bóksölu stúdenta\)](#)
- c) [Design Thinking \(Bókatillaga á leiðinni\)](#) (Nemendur þurfa að panta sjálfir)

3) Robert Mager, Preparing Instructional Objectives, 3. útg. Atlanta, 1997 (eldri er líka í lagi).

[Yfirlit](#) | [Í Gegni](#) | [Einnig í fleiri útgáfum](#) | [Hjá Amazon](#). Þessa bók er gagnlegt að *eiga*. ATH sumir vilja e.t.v. eignast [sex bækur í pakka](#) eftir Mager þær taka á því helsta sem við tökum fyrir á þessu námskeiði. Ein þeirra gæti jafnvel bæst við leslistann...

Það er reiknað með að nemendur panti sér þessa bók sjálfir: Til dæmis annað hvort gegnum bóksölu stúdenta (það tekur ekki langan tíma) eða í gegnum Amazon.

Hliðsjónarbækur:

Sjá [bokalista](#)

Ingvar Sigurgeirsson. Að mörgu er að hyggja. Handbók um undirbúning kennslu. Reykjavík, 1999.

Þessi bók gefur gott yfirlit yfir mörg viðfangsefni námskeiðsins þrátt fyrir að sumt sé stundum miðað við grunnskóla miðar höfundur við kennara á öllum námsstigum. Hún er gagnleg sem uppfléttibók. Vel þess virði að eignast hana. Tilvalið er að lesa þessa bók hratt yfir í upphafi.

[Í Gegni](#) | [Yfirlit](#)

Thomas Armstrong: Multiple Intelligences in the Classroom, Alexandria, Virginia 2000.

[Hjá Amazon](#) | [Á íslensku](#) | [Í Gegni](#) | [Bókadómur Ingu Karsldóttur](#)

Einnig í listanum: [Fræðsluhönnun](#) (“Listmania” listi á Amazon)

Margar þessara bóka eru til á bókasöfnum hér

Þar að auki: [Greinar aðgengilegar á netinu](#),

Gagnamappa námskeiðsins: <https://app.box.com/s/ixjkgkrlceuvafrpr9kf> (þessi slóð virkar aðeins í takmarkaðan tíma)

Dagsetningar

[Sjá dagsetningar hér](#)